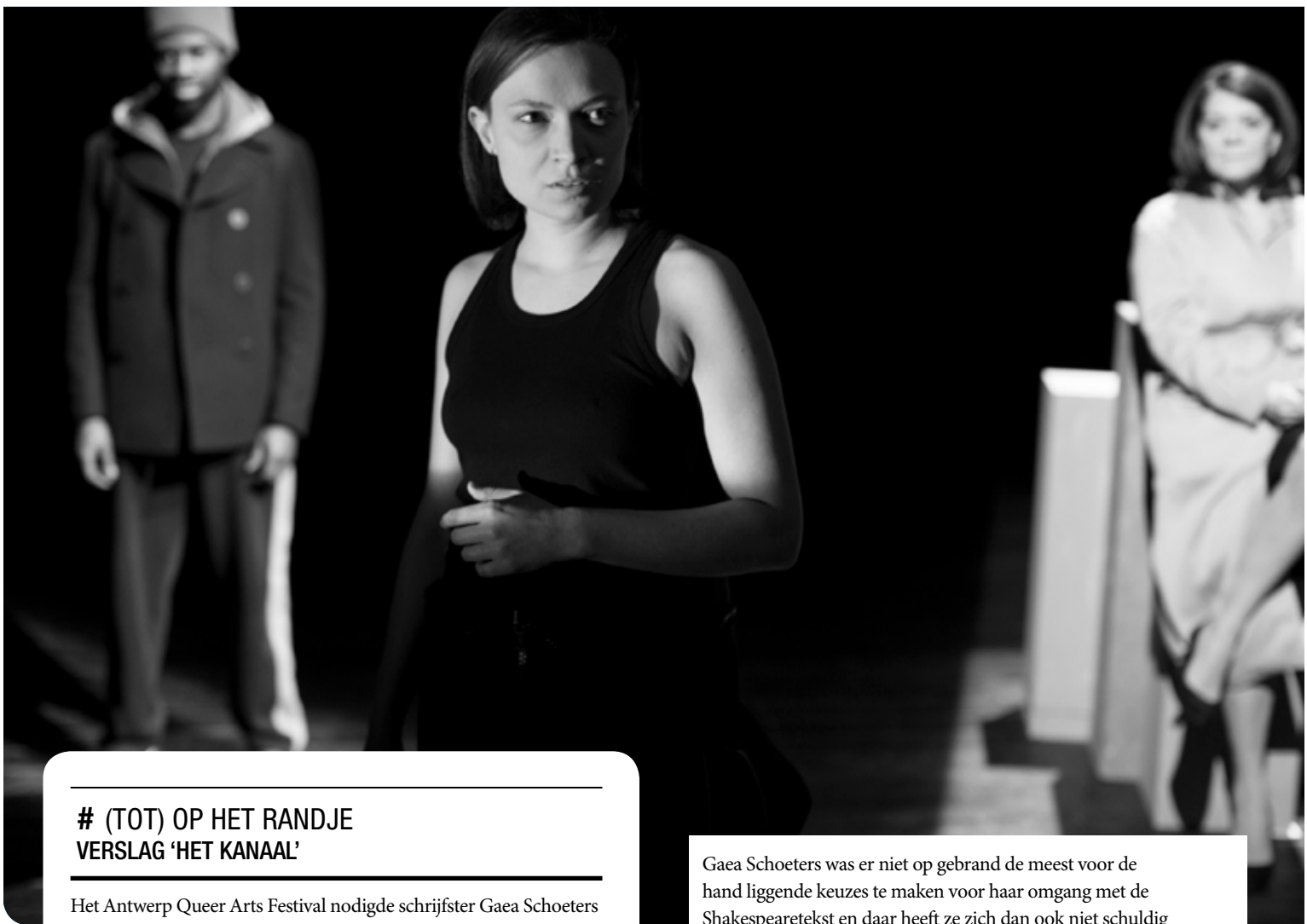

TAZETTE #10

THEATERAANZEE.BE

ZATERDAG 05/08/2017

(TOT) OP HET RANDJE VERSLAG 'HET KANAAL'

Het Antwerp Queer Arts Festival nodigde schrijfster Gaea Schoeters en Muziektheater Transparant uit om "iets gays" te doen met een fragment uit een tekst van Shakespeare, waarin een sheriff met de naam Sir Thomas More een meute toespreekt en hen erop wijst dat hun agressieve houding tegenover nieuwkomers bezwaarlijk is. Als ze de vluchtelingen zouden lynchen, wat ze ook van zins zijn, zouden ze zelf uit hun land verbannen worden en als vluchteling door het leven moeten gaan. Die opdracht werd door beide partijen aangegrepen om 'de vreemdeling' vanuit verschillende (historische) perspectieven te belichten.

Gaea Schoeters was er niet op gebrand de meest voor de hand liggende keuzes te maken voor haar omgang met de Shakespearetekst en daar heeft ze zich dan ook niet schuldig aan gemaakt. Ze koos ervoor om aan het historische luik twee hedendaagse ervaringskaders toe te voegen. Ze schreef daarom twee monologen: een voor een transgender en de ander voor een vluchteling, gespeeld door respectievelijk Katelijne Verbeke en Adams Mensah. Annelies van Parys (Muziektheater Transparant) zette de Shakespearetekst op muziek (voor gitarist-luitist Maarten Vandenbemden) en er werd nog een ander element aan toegevoegd: die van een spottende narrenfiguur, de shakespeareaanse commentator, vocaal ten berde gebracht door sopraan Naomi

Beeldens (eveneens Muziektheater Transparant).

De twee hoofdfiguren bevinden zich elk aan de andere kant van het Kanaal. De man staat in Calais, klaar om naar Engeland te zwemmen, na al een lange en vreselijke vluchtroute te hebben afgelegd. De vrouw staat op de krijtrotsen bij Beach Head, een klif waar al verschillende mensen een einde aan hun leven maakten. Zij vertelt over hoe betreurenswaardig moeizaam een aanvaardingsproces verloopt en hoe dat haar ertoe gedreven heeft de kliffen op te zoeken.

De monologen van zowel Verbeke en Mensah zijn heftig. Vooral tegenover de tekst van die laatste is het lastig om je als publiek een houding te geven. Het gevaar een eenzijdig verhaal en een les moraal te brengen, ligt meer dan op de loer. De toon is dan ook sterk verwijtend: hij richt zich tot "jullie" en confronteert het publiek met pijnlijke gebeurtenissen, die op zee en aan de kusten plaatsvonden. Hij slingert de westerlingen hun hypocrisie naar het hoofd.

Hoewel de monologen en de muziek met de becommentariërende, spottende stukken en de speech elkaar op thematisch vlak logisch afwisselen, zit er ook in die afwisseling iets gekunstelds. Het geheel blijft tot vijf minuten voor het eind nogal statisch: ondanks de muzikale begeleiding zit er niet veel ritme in de opeenvolging van lappen tekst. Schoeters' tekst is bovendien onmiskenbaar *litterair* en dat komt Mensah's belichaming niet altijd ten goede. Soms is die te gekunsteld: er gaapt dan een groot gat tussen de tekst en de speler.

De monoloog van Katelijne Verbeke treft wel doel. Het verschil tussen de twee zit voornamelijk in het appel aan het publiek. Bij Verbeke is er immers veel minder sprake van verwijt: ze deelt louter haar verhaal mede. Verbeke neemt haar tijd; ze denkt terwijl ze spreekt. Het lijkt alsof ze zichzelf en haar rol bestudeert tijdens het spel. Daardoor komt de complexiteit van haar verhaal veel onweerlegbaarder, ontwapenender over. Bovendien belichaamt zij haar rol als transgendervrouw op een uitzonderlijk overtuigende manier, waarbij tekst en lichaam integreren. Het spel wordt nooit grotesk, de tekst is rijk en op geen enkel moment clichématig. Verbeke brengt, anders gezegd, een sterk staaltje ingeleefd acteren op de planken.

De kwaliteit van de twee monologen is zo verschillend, dat het jammerlijk is dat de twee naast elkaar zijn gezet. In *De Morgen* (30/7) werd Schoeters al gevraagd of ze de vergelijking tussen de levens van een transgender en een vluchteling niet te vergezocht vond. Het is volgens Schoeters niet *obvious*, maar de vergelijking legt

wel gelijkenissen bloot. Het gaat in de eerste plaats om mensen die in een transitie zitten en die hopen aan de andere kant een betere toekomst te vinden. De idee van algemeen gedeelde menselijkheid is uiteraard waarachtig, maar toch valt het moeilijk te onderkennen waarom die twee individuele verhalen, naast elkaar gezet, er samen sterker zouden uitkomen. De verhalen kruisen enkel in de verwoording, maar nergens zijn er duidelijke bakens te ontdekken, waaraan beide groepen zich boven water kunnen hijsen.

De krijtlijnen van de verhalen worden uitgezet, vervolgens uitgediept en lijken af te stevenen op een tragische plot. Tot vijf minuten voor het einde was dat althans de verwachting die gewekt werd. Het is onmogelijk het einde van de voorstelling niet mee in rekenschap te nemen, omdat ze daar een volledig nieuwe wending krijgt. In de eindscène, waar de twee levens van de personages elkaar kruisen, krijgt het toeval een belangrijke rol toebedeeld. Het Toeval overheerst zelfs zodanig dat het te absurd voor woorden is. Wat begon als een tragedie, wordt plotseling een tragikomedie of een klucht. De spot verschijnt echter niet als een soort duiveltje-uit-eendoosje: de spottende figuur was al die tijd aanwezig in de gedaante van Naomi Beeldens. Haar functie wordt bijgevolg pas helder aan het eind van de rit.

Wat betekent die komische kentering voor het engagement van *Het Kanaal*? Het stelt in ieder geval de zwaarwichtige behandeling van de maatschappelijke thema's in een heel ander daglicht. Een massief kluchtig kader omvat plots de rest van de voorstelling. Net daardoor zijn Schoeters en Muziektheater Transparant niet in de val getrap van een te moraliserende benadering, wat op zich verdienstelijk is. Maar kan de voorstelling nog doortastend of doordringend zijn? Het komt er uiteindelijk op neer dat outsiderposities worden ingebed in een absurditeit. Op die manier wordt er geen er recht gedaan aan Verbeke's geloofwaardige spel en de representatie die ze brengt van een maatschappelijk kwetsbare groep. (EH)

VANDAAG 20U30 IN SCHEEPSWERF I.D.P.

KOLDER EN KLOTERIJEN VERSLAG 'ZINGARATE'

De lucht schemert in heerlijk roze-oranje en aan de einder cirkelt een zwerm meeuwen. "Ze zijn op zoek naar een slaapplek", zegt de Oostendse dame naast me. "Of hongerig." We zitten aan de Denzil Diaskaai, op een tribune uit kartonnen verhuisdozen, opgesteld in een gesloten kring. In het midden daarvan nodigt Robrecht Vanden Thoren de laatste mensen uit om neer te zitten. "Ga gerust op een lege doos zitten." "Op mij dus", repliceert mijn buurvrouw iets te luid. Trots lacht ze met de kwinkslag, haar ogen tranen een beetje. "Van de wind, hoor." Vanden Thoren begint *Zingarate*: "Iedereen is gaan zitten, denk ik..."

Zingarate, Italiaans voor 'zware kloterijen', is een hedendaags wagenspel: het speelt zich af op en rond drie verhuiswagens. De verhuis in kwestie is die van Donatella (Greet Verstraete) die een nieuw leven wil opbouwen in Zoersel, *of all places*. Ze wordt bijgestaan door beroepslyricus Vincent (Robrecht Vanden Thoren) en oppernicht Lars (Sebastien Dewaele). Wanneer haar ex Mario (Tom Vermeir) opduikt en haar smeekt om terug te komen, ontspint zich een kolderiek spektakel. Hij geeft haar dertig minuten bedenktijd. Terwijl zij staat te tobben, halen Vincent, Mario en Lars herinneringen op bij een Gents streekbiertje. Herinneringen aan hun jeugd, aan het uitgespookte kattenkwaad, aan ontlokten en weer verdorde liefdes. Na afloop van het half uur beginnen Mario en Donatella een soort verwarde paringsdans. De enigszins verrassende uitkomst van die dans wordt best niet onthuld, *TAZette* doet niet aan spoiling.

Zingarate is grappig, bij momenten zelfs hilarisch. De acteurs hebben zichtbaar spelplezier en genieten van een enorme vrijheid. De scenografie is slim, de verwijzing naar Italiaanse film een mooie insteek. Toch blijft het het stuk te veel vastzitten in entertainment en weet het zelden een onderliggende laag te raken. Sierens heeft vier karikaturen neergezet: een macho, een dichter, een homo en een dwaze kalle. Het zou het begin van een flauwe mop kunnen zijn, maar het zijn de protagonisten van een theatervoorstelling. Interessant, ware het niet dat de personages noch de tekst het karikaturale overstijgen. Ze blijven typetjes, oorspronkelijk uit het leven gegrepen en uitgegroot, maar in de uitvergroting ontbreekt vervreemding. Er wordt geen afstand gecreëerd tussen het originele en fictieve. Het zijn figuren à la Firmin Crets en Marcske van F.C. De Kampioenen: onecht en van de pot gerukt. Ze raken niet, doen niet nadenken.

Op zich een beproefd recept om de lachspieren op te wekken, redelijk problematisch echter wanneer het clichébevestigend en stigmatiserend werkt. In het geval van Lars bijvoorbeeld, de homoseksueel die Sierens in *Zingarate* opvoert. Hij is in het bezit van een '*homo-starterspack*': hij spreekt met een sissende -s, zwaait gracieus met zijn slappe polsjes en heeft thuis een collectie posters van Liza Minelli hangen om u tegen te zeggen. In zijn vrije tijd zingt hij nummers van Queen in rusthuizen en zorgt hij voor zijn seniele moeder. Alberto Vermicelli voor volwassenen, *quoi*. Om van te huilen. Er wordt een cliché neergezet, in stand gehouden en onbevraged achtergelaten. Vermakelijk, maar gevaarlijk: eens te meer gaan mensen naar huis met een voorbijgestreefd en kwetsend beeld van wat homoseksualiteit zou zijn. Er wordt niet mee gespeeld, het wordt niet onderuit gehaald. Hoewel, in drie vierde van het stuk lijkt er een lichtpuntje op komst: Lars klapt uit de biecht over de moeilijke aanvaarding van zijn geaardheid door zijn moeder. Maar ook in deze passage wordt er niet verder gedacht, komen er geen achterliggende problematieken aan bod en blijft het geheel relatief onpersoonlijk en onherkenbaar. Kers op de taart: Lars verschijnt in volledige *drag*. Wat te denken? Vooruitstrevend of ronduit beschamend?

Kan je grappig en meeslepend zijn zonder stereotiep te worden? En kan je clichés installeren en ze tegelijkertijd onderuithalen? Te veel onnodige vragen, te veel gemiste kansen. *Zingarate!* Zwarte kloterijen. (AB)

VANDAAG OM 21U DENZIL DIASKAAL

KIPPENVEL EN SYMBIOSE VERSLAG 'AND UNDERNEATH...' / GRAINDELAVOIX

Graindelavoix, het vocaal gezelschap van en rond Björn Schmelzer, presenteert eeuwenoude vocale muziek in een hedendaagse context. Ze waren twee jaar geleden al te gast op TAZ en lieten toen een onuitwisbare indruk na.

Hun nieuwste productie gaat over slaap, of liever over het gebrek daaraan, de verstoorde of de uitgestelde slaap. *And underneath the everlasting arms* is een soort archeologische vertelling over de slapeloosheid, met *de Completen* – het allerlaatste getijdengebied van de dag – als rode draad. Die gebedsgezangen (polyfonieën van Josquin, Gombert, Sheppard en Lassus) werden door Schmelzer verweven met 'incantaties' van schrijver Samuel Beckett, zelf een notoire slapeloze ziel.

Graindelavoix focust niet op de historische reproductie van oude muziek, maar zet intensiteit en beleving centraal. Geen klassieke kooropstelling dus in de Petrus en Pauluskerk. Het publiek zit, ligt en leunt verspreid over de ruimte. Dat maakt niet iedereen even blij, stellen we vast wanneer een dame naast ons op het tapijt ploft en "Hier ben ik echt te oud voor" mompelt.

De hedendaagse en vernieuwende visie op polyfonie van het gezelschap kan ook een jong publiek bekoren. We zien bijna evenveel sneakers en hoodies als keurige veterschoenen. De zangers bewegen zich doorheen de kerk en tonen zich vanuit verschillende invalshoeken, nu eens schaars bijgelicht door een sober, maar warm peertje, dan weer nauwelijks zichtbaar in het donker. Het lichtspel is uitgepuurd, de dramaturgie sober en afgemeten, waardoor de zangers alle ruimte krijgen. Ze bewegen ritmisch langs en door elkaar, soms schijnbaar ritueel rondjes draaiend onder het zachte schijnsel van een enkele lamp.

Maar misschien doet dat er allemaal weinig toe. Je kan geen flauwe idee hebben wie Beckett was, lak hebben aan oude en polyfonische muziek, een hekel hebben aan kerken en gebeden en toch diep geraakt en bewogen worden door Graindelavoix. Wat er echt toe doet en waarom je ooit een performance van dit gezelschap moet gezien hebben is dit: hoe een stem fragiel maar zelfzeker lijkt op te stijgen en aan te zwellen, waarop een andere stem naadloos inhaakt, en nog een, en nog een, tot een krachtig nieuw en gelaagd geluid de ruimte en je bewustzijn vult. Hoe de blik van een zanger die van een andere grijpt en ze intens gelukkig glimlachend naar elkaar zingen, als in een uniek moment van symbiose. Dat je bij momenten geen idee hebt wat er gezongen of gedeclameerd wordt, maar desalniettemin tot in elke vezel ontroerd raakt. (BP)

DAGKLAPPER: ZATERDAG 05/08/2017

10-02U	DRL	INFOSTAND EN BAR CAFÉ KOER OPEN TAZette vanaf 11u verkrijgbaar.				
10-18U	DRL	HET MUSEUM VAN DE EIGENZIN Verschillende en 'verstorende' benaderingen, hoe gaat kunst hier mee om?	HET MUSEUM VAN DE EIGENZIN	MU.ZEE	EXPO	ADD € 9
10-02U	DRL	EN ROUTE. ONDERWEG NAAR BETER. Fototentoonstelling van de Oostendse fotograaf Keoma Zec over het leven van West-Afrikaanse migranten op weg naar Europa.	KEOMA ZEC/11.11.11	LEOPOLDPARK	EXPO	GRATIS
11U00	75'	APÉRO POËZIE Bekende lezers halen hun lievelingsgedichten en favoriete dichters uit de boekenkast. Met Caroline Pauwels & Charlotte Van den Broeck.	C. PAUWELS/C. VAN DEN BROECK	KAAP/VRIJSTAAT 0.	LITERATUUR	UV
11U00	50'	JED MARTIN Een kunstenaar schrijft een brief aan zijn moeder die zelfmoord pleegde op de leeftijd die hij nu heeft.	JED MARTIN	MU.ZEE	PODIUM	UV
11U00	60'	LANGZAAM GLEED EEN BERG EEN DAL IN Onderzoek naar hoe schijnbaar onbelangrijke momenten een verhaal vormen.	LAURA VROOM	CC DGP (STUDIO +1)	PODIUM	GRATIS
11-19U	DRL	KINDERVOORSTELLINGEN VOOR ALLE LEEFTIJDEN - THEATER FROEFROE E.A. Samen met poppentheater FroeFroe tovert TAZ het Leopoldpark opnieuw om tot een echt cultureel kinderparadijs.		LEOPOLDPARK	FAMILIEPARK	DIVERS
11U00	DRL	WILLIPS & APEVELARTOTAL Maak kennis met het werk van William Philips & APEVELARTOTAL, de man achter het affichebeeld van deze TAZ-editie.	WILLIPS & APEVELARTOTAL	GALERIE BEAUSITE	EXPO	GRATIS
11U30	90'	OP SLEEPTOUW Laat je mee op sleeptouw nemen door Oostende met Martin Michael Driessen.	MARTIN MICHAEL DRIESSEN	VERTREK CAFÉ KOER	LITERATUUR	€10,00
11U30	75'	WINTERREISE De 'piano des pauvres' en de niet klassieke stem tonen meer dan ooit de universele kwaliteiten van deze Schubert-compositie.	AD COMINOTTO/PIETER-JAN DE SMET	FORT NAPOLEON	MUZIEK	UV
14U00	60'	DE WETTEN VAN DE MENSELIJKE STUPIDITEIT Een gids door het universum van de stommititeiten aan de hand van Cipolla.	SIMONE MILSDOCHTER	BIBLIOTHEEK (FORUMZAAL)	PODIUM	€14,00
14U30	90'	OP SLEEPTOUW Laat je mee op sleeptouw nemen door Oostende met Martin Michael Driessen.	MARTIN MICHAEL DRIESSEN	VERTREK CAFÉ KOER	LITERATUUR	€10,00
15U00	90'	NACHTELIJK SYMPOSIUM Een portret van de familie Meiresonne, allesbehalve een modelgezin.	MESUT ARSLAN/KVS/PLATFORM 0090	P & P WEST (BOUWATELIER)	PODIUM	€16,00
15U00	60'	ZIELZOEKERS Een vorig leven is hoe dan ook afgebroken, een volgend leven kan nog niet echt opgestart worden.	M. RASEM/MALPERTUIS/TONEELHUIS	CC DGP (DACTYLO)	PODIUM	UV
15U00	120'	URGENT GESPREK#3: GENERATIEWISSEL Drie duo's van theatermakers, telkens van twee verschillende generaties, gaan met elkaar in dialoog.	REKTO:VERSO@TAZ	MU.ZEE (VERDIEPING B1)	URGENT GESPREK	€10,00
16U00	60'	HORSES Dansend de grens aftasten tussen groot zijn en kind willen blijven, macht en kwetsbaarheid.	KABINET K/HETPALEIS	CC DGP (KLEINE POST)	PODIUM	UV
17U00	100'	GOB SQUAD'S KITCHEN... Een unieke trip op zoek naar het authentieke, het hier en nu, de ware ik, de ware jij en de verborgen dieptes achter het moderne bestaan.	GOB SQUAD	CC DGP (GROTE POST)	PODIUM	€16,00
17U00	90'	OP SLEEPTOUW Laat je mee op sleeptouw nemen door Oostende met Martin Michael Driessen.	MARTIN MICHAEL DRIESSEN	VERTREK CAFÉ KOER	LITERATUUR	€10,00
17U00	60'	LANGZAAM GLEED EEN BERG EEN DAL IN Onderzoek naar hoe schijnbaar onbelangrijke momenten een verhaal vormen.	LAURA VROOM	CC DGP (STUDIO +1)	PODIUM	GRATIS
18-23U	DRL	PLACE MUSETTE De jonge kunstenaars Mélody Boulaert sluit samen met Sarah D'hondt Place Musette af.	TE GAST: SARAH D'HONDT	CAFÉ KOER	MUZIEK	GRATIS
18U00	60'	DE WETTEN VAN DE MENSELIJKE STUPIDITEIT Een gids door het universum van de stommititeiten aan de hand van Cipolla.	SIMONE MILSDOCHTER	BIBLIOTHEEK (FORUMZAAL)	PODIUM	€14,00
18U00	60'	PRIJSUITREIKING Iedereen welkom om te zien wie de prijzen van Jong Werk mee naar huis mag nemen.	JONG WERK	CC DGP (LOKETTENZAAL)	PLUS	GRATIS
19U00	60'	HORSES Dansend de grens aftasten tussen groot zijn en kind willen blijven, macht en kwetsbaarheid.	KABINET K/HETPALEIS	CC DGP (KLEINE POST)	PODIUM	€14,00
19U30	90'	NACHTELIJK SYMPOSIUM Een portret van de familie Meiresonne, allesbehalve een modelgezin.	MESUT ARSLAN/KVS/PLATFORM 0090	P & P WEST (BOUWATELIER)	PODIUM	€16,00
20U00	120'	IN KOOR! De kunst van het vals zingen en het repeteren.	VAN IMSCHOOT/ DE WOLF/ DE KOE/ CAMPO/ KASK	LOODS NMBS	PODIUM	€14,00
20U00	150'	RISJAAR DREI De sluwste, de handigste en de meest meedogenloze groeit uit tot een perverse dictator.	TONEELHUIS/OLYMP. DRAMATIQUE	VERSLUYSIDÔME	PODIUM	
20U30	90'	HET KANAAL Een onverwachte conversatie tussen een vrouw en een vluchteling aan de overkant van het kanaal.	QUEER ARTS FESTIVAL/TRANSPARANT	SCHEEPSWERF IDP	PODIUM	€16,00
21U00	75'	ZINGARATE Drie vrienden voor het leven, storten zich één keer per maand een heel weekend in woest fuiven en balorigheid.	COMPAGNIE CECILIA	DENZIL DIASKAAI	PODIUM	UV
21U00	100'	IVONA, PRINCESS OF BURGUNDY (TRY-OUT) De zwijgzame en slonzige Yvonne kan door een ziekelijk grapje van de prins koningin worden.	TIBALDUS	ATHENEUM	PODIUM	UV
22U30	100'	GOB SQUAD'S KITCHEN... Een unieke trip op zoek naar het authentieke, het hier en nu, de ware ik, de ware jij en de verborgen dieptes achter het moderne bestaan.	GOB SQUAD	CC DGP (GROTE POST)	PODIUM	€16,00
23U00	60'	NOG EVEN VOOR HET SLAPENGAAN Warre Borgmans nodigt je uit om even voor het slapengaan de dag te overschouwen.	WARRE BORGMANS & GUESTS	THEATERTENT PARK	PLUS	€8,00
24U00	90'	ANTWERP GIPSYSKA ORKESTRA (SLOTCONCERT) Een exclusief voorproefje op het nieuwe album van Antwerp Gipsyska Orkestra.	ANTWERP GIPSYSKA ORKESTRA	CC DGP (LOKETTENZAAL)	MUZIEK	€10,00

TIP: Op vertoon van een TAZ-ticket kan je het Spilliaert Huis bezoeken voor 3 euro ipv 5 euro.

EEN WOLVENRAP OP EEKHOORNTJESELECTRO VERSLAG 'ROODHAPJE' (+5)

Al negen dagen lang zoeken wij tevergeefs naar een rapper die Boudy 'Brihang' Verleye enigszins kan evenaren, sinds de Knokkenaar ons met verstomming sloeg tijdens de eerste *Apéro-Poëzie*. We hadden de hoop bijna opgegeven, toen we gisteren flaneerden door het familiepark. En precies daar vonden we hem. In het familiepark, *of all places*. In *Roodhapje* van het poppentheater FroeFroe. En zijn naam klinkt u vast bekend in de konijnenoren: de Grote Boze Wolf (Gert Jochems). Zijn 'Wolvenrap' is *catchy*, komisch en wat scabreus, zoals men kan verwachten van een wolf die in tijden geen rood vlees heeft gegeten. Roodhapje (Marianne Loots) en haar moeder (Annelore Stubbe) twerken tegen hem aan dat het niet mooi meer is. De *backing vocals* zijn twee zoetgevooisde eekhoorns (componisten Dienne en Nelle Bogaerts), die de voorstelling voortstuwten met stomende r&b- en electrobeats.

Zo is *Roodhapje* een speelse adaptatie van het bekende sprookje, met talrijke *twists* die het verhaaltje dichterbij de tegenwoordige tijd brengen. De ouders van Roodhapje zijn gescheiden, de minnaar van haar mama is een bebaarde boswachter met een *man bun*, hoog opgetrokken sokken en sandalen, en het afsluitende dansje is gebaseerd op de *dab*-beweging. De vorm is vernuftig en *vintage* FroeFroe: scènes met de spelers gaan naadloos over in poppenkast met een klein irritant konijn en een gefrustreerde knuffelwolf. Later in het stuk volgen scènes met zowel spelers als poppen. Maar Roodhapje raakt nooit uit de flow. Dit *Gesamtkunstwerk* is het perfecte slot van uw promenade door het familiepark. (MV)

VANDAAG OM 11U EN 15U IN HET LEOPOLDPARK

GEDREVEN DOOR 'CURIOSITY' TAZ BY NIGHT

Naar de vier verscholen vrouwenkoppen in de vijver van het Leopoldpark staren met 'Curiosity' van Herbie Hancock in je oren, de wallen onder je ogen verborgen achter een zonnebril, je vlassige haren in de wind en een beker kartonnen koffie tussen je duim en wijsvinger geklemd. *It's that time of the year again*.

We zijn op, beste lezer. Leeggeschreven en leeggedacht. De zinnen die we nu nog verzinnen, blijken al verzonnen te zijn. Ons rest nu enkel nog te duiken in de weldadige schoot van muziek, speekseltsten, wildplasboetes, rauw lamsgehakt en buitensporig feestgedruis. Opnieuw foetus mogen worden in de caleidoscopische baarmoeder die nachtelijk Oostende is en de geboorte zo lang mogelijk uitstellen, steeds weer uitstellen - tot de realiteit binnenvalt met het ochtendgloren en we als gebeten naar onze iPod grijpen. Om 'Curiosity' van Herbie Hancock op te leggen, dat spreekt: de ideale soundtrack bij een licht melancholische kater.

We hebben er ons stiekem al eerder deze week (en, toegegeven, meermaals) tot laten verleiden. Maar wat wil je? Met Jan Ducheyne aan de knoppen van een tot discotheek getransformeerd cultuurcafé trekt TAZ de navelstreng behoorlijk strak. Eigenlijk schiet de organisatie zichzelf in de voet door artiesten en medewerkers in de tweestrijd tussen een goede nachtrust en begeerlijk escapisme te dwingen. Bedankt daarvoor.

Ducheyne draait door tot zes uur in de ochtend en dan nog is zijn bonafide partypraktijk niet zelden slechts het voorgeborchte van een decadent netwerk aan diverse uitgaansmogelijkheden. Ik hoor het grootse koor van binnenlanders - de *so-called* 'aangespoelden' - al roepen van "Lafayette" en "Brasserie Du Parc", maar dat getuigt natuurlijk van weinig fantasie. Voor liefhebbers van verwondering en overrompeling is er ook nog de rest van de Langestraat. Wie nog nooit in L'Excuse, de Twilight, Ron's Pub of - absolute *pièce de résistance* - de Spanish Inn is geweest, heeft Oostende niet gezien.

Vanavond nog één keer naar de sterren en daar voorbij, door de muur en terug, *hullemaal van 't padje* en terug op de rails. We zijn het aan onze stalen reputatie verplicht. (DB)

'EEN UITNODIGING OM HET LEVEN TE LEVEN' INTERVIEW BARBARA RAES, GASTCURATOR TAZ#2018

De gastcurator van de volgende editie van TAZ behoeft wellicht een kleine introductie: Barbara Raes werkte jarenlang in de podiumkunsten als programmator en artistiek leider in kunstencentra BUDA en Vooruit. In 2014 nam ze afscheid van de kunstensector om zich te herbronnen en nieuwe wegen op te zoeken. Zonder een duidelijk doel voor ogen begon ze aan een opleiding van een jaar tot begeleider bij afscheidsrituelen in het Engelse Totnes. Sinds 2015 is ze aan de slag als onderzoeker bij het KASK, School of Arts. In januari 2016 richtte ze *Beyond The Spoken* op, een 'werkplaats voor niet-erkend verlies'.

De *TAZette* wil uiteraard graag van haar weten wat we volgend jaar van haar mogen verwachten, maar onze gastcurator heeft zelf ook een en ander te vertellen.

Barbara Raes: "Het spreekt vanzelf dat wat ik doe een belangrijke stempel op het festival zal drukken. Maar wat ik doe is wellicht voor veel mensen niet zo duidelijk. Laat me dat dus even kort toelichten. Tijdens mijn opleiding tot uitvaartbegeleider moest ik 80 uitvaarten te analyseren. In die zware opdracht kwam mijn kijkervaring van al die jaren in de kunsten, mijn kennis van dramaturgie, plots een belangrijke rol spelen. Als eindexamen moest ik een ritueel creëren wat een trouw-en rouwproces in één scenario moest combineren. Op dat moment wist ik wat ik wilde doen: een antwoord bieden op dat soort complexe levenssituaties in de samenleving. Kort nadien heb ik *Beyond The Spoken* opgericht."

"De privatisering van verdriet en rouw stellen onze nood aan gemeenschapsvorming op scherp. De secularisering van de samenleving heeft de behoefte aan levensbeschouwing en zingeving niet weggenomen. Net de individualisering en de heersende idee van de onafhankelijke *selfmade* mens, toont aan dat mensen veel nood hebben aan betekenis. We zijn allemaal afhankelijk van elkaar en vinden maar betekenis in de verbinding. Daar moeten we nieuwe vormen voor zoeken. Kunstenaars zijn goede catalysators. Zij kunnen transformeren. Denk aan een voorstelling die je geraakt heeft: je komt anders buiten dan je bent binnengegaan."

"Er is tegenwoordig veel 'geëngageerde' kunst. Ik zag hier op één dag 3 voorstellingen na elkaar waarin het woord engagement centraal stond. Achter die invulling van engagement schuilt het geloof dat het beter is iets te doen dan niets te doen. Daar tegenover staat de uitgebluste mens die zich machteloos voelt omdat hij geen antwoorden heeft. Ik geloof dat ook het zoeken naar stilte, authenticiteit en dicht bij jezelf blijven vandaag vormen van verzet zijn en troost kunnen bieden. Nieuwe rituelen bieden ruimte en tijd voor bewust stilstaan en contemplatie. Een persoonlijk ritueel uitvoeren voor iemand anders in tijden waarin niemand tijd heeft is een enorm engagement."

"De driehoek die ik probeer vorm te geven tussen zorg, kunsten en rituelen voelt voor mij evident, maar is wel nieuw. Ik werk met kunstenaars, maar noem wat ik doe geen kunst. De rituelen die we ontwerpen hebben een therapeutisch effect, maar ik noem het geen therapie. Het is soms lastig te vertalen in woorden. De drie staan alle drie onder druk en hebben geen gemeenschappelijke taal. Dat leidt wel eens tot misverstanden. Maar uit misverstanden worden de mooiste dingen geboren."

Hoe zie je jouw praktijk te vertalen in een veelzijdig programma als dat van TAZ?

"Ik zie mezelf niet als curator, maar als inspirator. TAZ wordt gemaakt en gecreëerd door veel hoofden en harten. Mijn rol is hen inspireren en samen met hen nadenken over hoe we het festival invullen. Je kan als gastcurator een editie kruiden en de geuren van die kruiden komen voort uit mijn dagelijkse praktijk en zal ik met hart en ziel verdedigen."

"Eigenlijk wilde ik niet meer programmeren. Maar deze vraag krijgen in de stad waar ik geboren ben, in het jaar waarin ik mijn driejarig onderzoek afrond, die wou ik met open armen ontvangen. Er zal voor mij een soort cyclus rond zijn in 2018."

"Inhoudelijk wil ik het leven naast de dood zetten en daarin een belangrijke rol toewijzen aan het helende van de kunsten. Kunst kan genezen door te wijzen naar waar het pijn doet. Ik doe dit niet alleen voor TAZ, maar vanuit mijn geloof in de relevantie van wat ik doe en in het belang van kunstenaars voor de samenleving. Kunst is niet alleen iets waar je tickets voor koopt, maar wat je overkomt en wat je verandert."

"In Oostende kan je niet om de zee heen, dus die speelt onvermijdelijk een rol, net als de andere natuurelementen, waarvan we het belang een beetje vergeten zijn. Er zullen een aantal grootschalige en kleinere rituelen plaatsvinden, waarover ik nog niet veel kan vertellen. Zo wil ik elke dag een ander kind de zon laten 'opzingen' op zee, een idee uit het verhaal *De Zonneprijs* van David Grossman."

"Mensen hoeven niet bang te zijn dat het een bloedserieuze editie wordt. Ja, er zullen producties zijn waar je een tik van krijgt. Maar dan ga je even wandelen langs de zee. TAZ#2018 wordt net een uitnodiging aan het publiek om het leven te *léven*." (BP)

FLESSENGELUK EN MIRAKELKWEEK LAATSTE DAG VAN EXPO WILLIAM PHILIPS

Vandaag, op de laatste dag van deze eenentwintigste festivaaleditie, is er nog best veel te zien op TAZ. Wie nog twijfelt tussen een extra voorstelling of een concert, moet zeker ook de expositie van William Philips in overweging nemen. Philips stelt nieuw werk tentoon in galerie Beausite op de dijk en charmeert met poëtische sculpturen en schilderachtige tekeningen onder de noemer *Flessengeluk & mirakelweek*. Vandaag is de laatste dag, en bovendien viert de kunstenaar zijn verjaardag vanaf 14 uur. Hoera!

Wat is dat: flessengeluk?

“Naar het schijnt is dat het laatste beetje inhoud van een fles. Maar voor mij staat dat woord voor veel meer, hoor. Noem het een soort van gedachtengoed waar ik al een jaar of veertig mee rondloop, in de hoop dat ik dat gedachtengoed ooit ten volle tot zijn recht kan laten komen via mijn werk. Overigens heb ik de alcohol intussen al een tijdje weggelaten uit mijn leven: ik heb eerst afscheid genomen van mijn auto, daarna van mijn vriendin, daarna van de sigaretten en daarna van de alcohol, zowat twee jaar geleden. Dus neen, het woord ‘flessengeluk’ slaat zeker niet alleen op het onderste uit een fles.”

En waar slaat het woord ‘mirakelweek’ op?

“Ook dat is een constante zoektocht in mijn leven. Kijk, ‘kweek’ is een ander woord voor cultuur, natuurlijk. Als in: iets dat je probeert te verzorgen, door het genoeg warmte en voldoende water te geven. Wel, als je dat goed volhoudt, ontstaan er soms kleine – of grote – mirakels. En als je dat systeem dan weer lang genoeg volhoudt op langere termijn, dan ontstaat er soms een paternoster van schone mirakeltjes. Mirakels waar ik uiteraard ook nieuwe kunstwerken bij reken. En wat is er nu mooier dan die met andere mensen te delen, vraag ik u.”

Dat is heel mooi inderdaad. Die mirakels komen ook in verschillende gedaanten, merk ik: als sculpturen, maar ook als tekeningen...

“Het komt zoals het komt. Het dunste lijntje kan een sculptuur zijn, en de dikste sculptuur kan een lijntje zijn, bij wijze van spreken. Ook hier aan zee heb ik al nieuw werk gemaakt, trouwens. Dat kan moeilijk anders: de zee is iedere dag zo verschillend, dat vraagt om een antwoord. Ik kan dus gewoon niet anders. Wie geïnteresseerd is in die nieuwe serie werken: vanaf 2 september stel ik tentoon in Ninove, in de Kantfabriek.”

Genoteerd. Maar eerst is er nog een festivaldag. Hoe kijk je terug op TAZ?

“We zijn vorige week dinsdag begonnen en het is een tiendaagse – elf dagen – met veel schone momenten geweest. Ik heb mensen teruggezien die ik soms al geen tien, twintig, dertig jaar meer gezien had. Iemand als Jan De Smet bijvoorbeeld. Die kwam plots binnen, na zoveel jaren, met een entourage. En ze zijn hier lang blijven hangen. Maar zo zijn er nog voorbeelden. Dus ja, ik kijk nu al tevreden terug. Als er nog enkele werken worden verkocht voor morgenavond, zal ik uiteraard nog tevredener zijn, want dan ben ik uit mijn kosten, ha. Maar hoe dan ook: het is mooi geweest. En zondag kies ik het... Hoe zeg je dat? (*Denkt na*) Wat is het tegenovergestelde van: het ruime sop kiezen?”

... Het nauwe sop kiezen?

“Goed geprobeerd. In ieder geval, dan trek ik landinwaarts. Heb ik al gezegd dat ik morgen ook jarig ben? Ik word 64. Vanaf 14 uur is er dus een *verjaardagsfinissage*. Bloemen en kransen graag. En iedereen in bikini. Het liefst in een exemplaar van Ann Salens. Ken je die? (*Salens maakte furor in de jaren zestig met modeontwerpen in haak- en breiwerk, SH*) Haar gechrochteerde bikini's hingen op de grond na één zwembeurt.”

Gelukkige verjaardag alvast.

(SH)

VANDAAG IN BEAUSITE, OPEN VANAF 11U, FINISSAGE OM 14U.
WWW.WILLIPS.BE

TELEX

In *Nog even voor het slapengaan* gaat Warre Borgmans vanavond om 23 uur in gesprek met Laura Vroom (*Langzaam gleeed een berg een dal in*), Tom Vermeir (*Zingarate*), Stijn Devillé (jury Jong Theater), Daan Borloo (*TAZette*) en Ephraïm Cielen (*De passant*, Familiepark).

De expo *Museum van de Eigenzin* is elke dag open van van 10 tot 18 uur, Mu.ZEE, Romestraat 11.

Vandaag was om 18 uur de prijsuitreiking gepland in de lokettenzaal, maar de voorstelling van Gob Squad duurt tot 18.40 uur. Om geluidsoverlast te vermijden start de receptie om 18 uur in het Cultuurcafé en start de prijsuitreiking om 18.45 uur.

Place Musette, of: elke dag Franse chansons op Café Koer, van 18 tot 23 uur. Vanavond treedt gastzangeres Sarah D'hondt op om 21 uur, samen met het huisorkest o.l.v. Derek.

Nog tickets voor: *Op sleeptouw* met Martin Michael Driessen (11u30, 14u30 en 17u), *De wetten van menselijke stupiditeit* (14u en 18u), *Nachtelijk Symposium* (15u en 19u30), *Urgent Gesprek #3* (15u), *Gob Squad's Kitchen* (17u en 22u30), *IN KOOR!* (20u), *Het Kanaal* (20u30).

'IK BEN EN BLIJF EEN CRAPULE DE LUXE' INTERVIEW MET LUC JANSSEN

Luc Janssen werd bekend en berucht als presentator en samensteller van legendarische radioprogramma's als *Domino* en *Crapuul de Luxe*, injecteerde de Vlaamse en Nederlandse jeugd met vnzige punk en opgestoken middelvingers, werd bij de BRT ontslagen voor 'onwelvoeglijk gedrag' en trok zich daar vooral niets van aan. Sinds twee jaar loopt hij rond op TAZ in de hoedanigheid van jurylid Jong Muziek, en dat vraagt om een gesprek.

We vallen met de deur in huis: Wie was jouw favoriet in de selectie Jong Muziek 2017?

"Het niveau ligt hoog, laat dat duidelijk zijn. Dat merk je tegenwoordig wel vaker bij muziekwedstrijden. Al die jonge bands klinken goed, ze kunnen spelen, hebben de juiste effectpedalen... In de jaren '70 en '80 was er nog veel meer *crap*, dat we voor het gemak dan maar punk noemden. Hier moest het verschil dus gemaakt worden op vlak van performance en songs. En ik kan zeggen dat GeRoeZeMoeS daar voor mij veruit het best in is geslaagd. Ze hebben songs die blijven hangen en hun performance grenst aan het extreme. Een aangename kennismaking."

"Over het algemeen merk ik echter dat het niet volstaat om twee keer liefdesverdriet te hebben en een hond die overreden is, om dat in je slaapkamer te verwerken tot goede songs. Maar het is natuurlijk Jong Muziek voor iets, dus ik neem ze niets kwalijk."

Wanneer was je dan voor het laatst nog eens echt ondersteboven van een jonge muzikant of groep?

"Dat was tijdens een Radio 1-sessie die we deden met Het Zesde Metaal. Ze hadden een zekere Tamino mee als gast en *wottefok* was dat zeg. Op zich doet hij niets extreems, maar dat maakt hem net zo interessant. Wat je ziet is niets meer dan een mooie lieve jongen met een ontwapenende naturel en onbevangenheid. Het soort artiest waarvan ik oprecht jaloers ben dat ik hem niet zelf heb ontdekt."

Welke raad zou je andere jonge bands geven om jou dat *wottefok*-momentje te bezorgen?

"Doe eens zot. Veel te veel bands kijken naar voorbeelden en gaan die dan imiteren. Zolang het geen Justin Bieber is, valt dat ook meestal wel mee. Maar waarom altijd die behaaglust? Ja, de kans dat je op Studio Brussel of Radio 1 wordt gedraaid is

groter, maar is dat dan succes? Ik mis vaak de noodzaak. Langs de andere kant geloof ik ook niet in de eenzame artiest die dertig jaar lang ongelukkig zit te wezen op een zolderkamertje, om dan met een meesterwerk naar buiten te komen."

Als jij Jong Muziek zou mogen programmeren op TAZ, wie zou dan in jouw *shortlist* terecht komen?

"Ik zou dat niet graag doen, net zoals ik ook niet per se in deze jury wil zitten. Ik vind het goed dat zo'n oude knakker als ik erbij zit, maar ik laat de twee jongere juryleden (*Nana Vaneessen* en *Ramses Van den Eede, EV*) de doorslag geven. Ik wil niet die oude zeur zijn die zegt dat alles vroeger beter was. Veel liever zou ik iemand zoeken om die selectie voor mij te maken."

Wie dan?

(*Twijfelt niet*) "Mauro Pawlowski zou daar de geknipte man voor zijn. Hij is heel goed op de hoogte van wat er leeft in de muzikscene, onderhoudt contacten met jonge bands en labels, en heeft een feilloos gevoel voor ruw en eerlijk talent."

Misschien nog een laatste vraag: Welke projecten zou jij nog écht willen realiseren?

"Ik blijf radio maken zolang mensen er van genieten, en niet het gevoel hebben dat ik het doe omdat ik het moet doen. Voor de rest heb ik wel nog enkele ideetjes in mijn hoofd. Zo lijkt het mij leuk om elke avond naar een radiostudio te gaan met een doos platen die bij mij thuis stof liggen te vergaren. Die praat ik dan aan elkaar en na de show verstop ik de doos ergens in een bos, waarna de luisteraar deze kan zoeken. Na een half jaar ben ik van al mijn platen af, hebben we een leuk programma afgeleverd, en heb ik een hoop mensen blij gemaakt."

"Een ander ideetje is om hier op TAZ al mijn backstage verhalen vanop Pukkelpop en Rock Werchter te bundelen in een vertelavond."

Een kleine sneakpeek?

"Courtney Love treedt altijd op zonder slipje, dat is bekend. Toen ze op het hoofdpodium van Pukkelpop aantrad was plots de halve muzikale wereldtop verzameld onder het podium, halsbrekende toeren aan het uithalen om toch maar een glimp van haar edele delen op te vangen. Verhalen die volgens de ongeschreven regels binnen de muzikscene blijven, maar ja. Ik ben en blijf een *crapule de luxe*." (EV)

COLOFON

Redactie: Steven Heene, Bieke Purnelle, Matthias Velle, Daan Borloo, Ewoud Vermote, Arno Boey, Xandry van den Besselaar, Elke Huybrechts, Simon Vandekerckhove

Foto's: Radovan Dranga, Leontien Allemeersch, Kurt van der Elst, Koen Broos, Steven Heene

VU: TARTART VZW, HENDRIK SERRUYSLAAN 18A 8400 OOSTENDE